

Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Postboks 81112 Dep.

0032 Oslo

Oslo, 29.02.2020

Høringsuttalelse til forslag til endringer i sameloven mv. (konsultasjoner) og veileder for kommuner og fylkeskommuner

Oslo samiid searvi (OSS) støtter regjeringens forslag om å lovfeste myndighetenes konsultasjonsplikt med samiske interesser, og at konsultasjonsplikten også skal gjelde for kommuner og fylkeskommuner.

Vi støtter også utkastet til veileder om konsultasjoner for kommuner og fylkeskommuner. Vi mener at veilederen beskriver på en god måte hva konsultasjoner er og hvordan dette kan gjennomføres på en praktisk og en fleksibel måte også på kommunalt og fylkeskommunalt nivå.

I følge veilederen er konsultasjoner dermed en medvirkningsrett som skal sikre at saker som berører samiske interesser blir best mulig opplyst før endelig vedtak fattes. I tillegg legger konsultasjonsordningen opp til at myndighetene (også kommunale og fylkeskommunale) involverer representanter for berørte samiske interesser i saksbehandlingen og dermed kan vurderere relevante innspill før endelig vedtak treffes. Dette må kunne sies å være en saksbehandlings praksis som ivaretar viktige demokratiske hensyn ved at minoriteters og urbefolkningens innspill vurderes før vedtak som direkte gjelder deres forhold vedtas.

Lovforslaget som nå legges fram er en oppfølging av Samerettsutvalgets utredning NOU 2007:13 Den nye sameretten som var på høring i perioden februar 2008 til april 2009. I tillegg bygger bygger også på de gjeldende Prosedyrer for konsultasjoner mellom statlige myndigheter og Sametinget fra 2005. Samerettsutvalget foreslo en egen lov om konsultasjoner der både konsultasjonsplikten til stat, fylkeskommunene og kommunene skulle reguleres fullt ut. I høringen fra 2008 og 2009 fikk forslaget stor støtte fra høringsinstansene, men enkelte kommuner og fylkeskommuner var likevel skeptiske og mente at Samerettsutvalgets forslag ble for omfattende. Videre mente noen at kommune ble pålagt for stor byrde ved å måtte konsultere på samme måte som statlige myndigheter. Flere mente også at KS måtte involveres i prosessen. Tilbakemeldingene fra høringen er tatt høyde for i dette lovforslaget.

Det nåværende forslaget nøyer seg med å foreslå et nytt kapittel i sameloven. Lovforslaget er imidlertid tydelig på at staten er folkerettslig forpliktet til å konsultere samene og at staten har et ansvar for å sikre at fylkeskommuner og kommuner også oppfyller konsultasjonsplikten. Forslaget nøyer seg imidlertid med å stadfeste konsultasjonsplikten til kommunene og fylkeskommunene, og at det ellers blir opp til kommunene og fylkene selv til å finne en gjennomføring av konsultasjoner som passer deres kommune eller fylke. Sametinget er den primære konsultasjonsparten for fylkeskommunene, og for kommunene er det de berørte lokale samiske interesser som vil være konsultasjonspart. Departementet har i tillegg utarbeidet et utkast til veileder for kommunene og fylkene, slik at kommunene kan gjennomføre konsultasjonene på en tilpasset og fleksibel måte.

I tillegg til at veilederen beskriver hva konsultasjoner innebærer og hvordan dette kan gjennomføres fremkommer det også noen eksempler på hvem som kan være lokale konsultasjonsparter for kommune og fylkeskommune. Her er også henvist til en konkret sak tilknyttet samiske interesser og Oslo kommune. I 2018 var det kommet forslag om å flytte samiske undervisningen fra Kampen skole til Nedre Bekkelaget skole. Dette reagerte foreldrene på og påpekte at de ikke hadde tatt del i saken. Foreldrene opprettet også et foreldre nettverk og krevde å bli involvert i videre saksbehandling. Klokkelig nok valgte Oslo kommune da å starte prosessen på nytt, der de også involverte foreldre nettverket. Arbeidet med omstrukturering av samisk opplæringen i Oslo er dermed enda i en pågående prosess, og vi mener at alle parter nå er fornøyd med hvordan omstruktureringen pågår. Dette er et godt eksempel på hvordan innbygger involvering i praksis iverksettes slik at forvaltningen kan gjøre gode vedtak til beste for innbyggerne. Oslo kommune har for øvrig en rekke andre ordninger for innbygger involvering.

Oslo sámiid searvi ser også fram til å være konsultasjonspart når Oslo kommune planlegger å iverksette tiltak som har direkte invirkning på den samiske befolkningen i Oslo.

Mvh

Tor Gunnar Nystad

Leder Oslo Sámiid searvi